

RAKENNUSKOHTEN TIETOAINIESTON KÄYTTÖEHDOT

Rakennuskohteen tietoaaineiston käyttöehtojen tarkoituksena on määritellä rakentamishankkeen tietoaaineiston jakamiseen ja käyttämiseen liittyvät ehdot hankkeeseen osallistuvien ja muiden toimijoiden kesken. Käyttöehdot tukevat osapuolten välistä sopimista aineiston omistuksesta ja käyttöoikeuksista. Tavoitteena on tuotetun aineiston tehokas hyödyntäminen läpi arvoketjun koko hankkeen elinkaaren ajan.

SISÄLLYSLUETTELO

KÄYTTÖEHTOJEN TARKOITUS JA PROJEKTI-KOHTAISESTI SOVITTAVAT ASIAT

MÄÄRITELMÄT

- TIETOAINIESTON JAKAMISTA KOSKEVAT VAATIMUKSET
 - Tietoaaineiston jakaminen
 - Käyttöoikeuksien hallinta
- OIKEUDET TIETOAINIESTOON
 - Käyttöoikeudet tietoaaineistoon
 - Immateriaalioikeudet
 - Liikesalaisuuksia sisältävät aineistot
- OSAPUOLTEN VASTUUT
 - Vastuu tietoaaineiston oikeellisuudesta
 - Vastuu käyttöehtojen rikkomisesta

KÄYTTÖEHTOJEN TARKOITUS JA PROJEKTI-KOHTAISESTI SOVITTAVAT ASIAT

Rakennuskohteen tietoaaineiston käyttöehtojen tarkoituksena on määritellä rakentamishankkeen tietoaaineiston jakamiseen ja käyttämiseen liittyvät ehdot hankkeeseen osallistuvien ja muiden toimijoiden kesken. Käyttöehdot tukevat osapuolten välistä sopimista aineiston omistus- ja käyttöoikeuksista. Tavoitteena on tuotetun aineiston tehokas hyödyntäminen läpi arvoketjun koko hankkeen elinkaaren ajan.

Tilaaajan ja toimeksisaajan tulee toimeksiantoa koskevassa sopimuksessa määrittää sopimusehdot, suunnitelma-aineiston sisältö, laajuus ja aineiston hyödyntäminen sekä sitä koskevat ehdot.

Käytettäessä KSE2013-ehtoja, mahdolliset poikkeukset niihin on määriteltävä näissä käyttöehdoissa. Käytettäessä muita yleisiä sopimusehtoja mahdolliset poikkeukset määritellään erikseen.

Asiakirjojen pätevyysjärjestys on joko yleisten sopimusehtojen mukainen tai niihin halutut muutokset määritellään sopimuksessa.

Poikkeamat sopimus- tai käyttöehdoista tulee olla kirjattuna sopimukseen.

Mikäli rakennuskohteeseen liittyviä tietoaaineistoja tullaan käyttämään muussa kohteessa, ne sisältävät erityisiä immateriaalioikeuksia tai toimeksiantoon sisältyy muissa kohteissa käytettäviä tyyppisuunnitelmia tai vakioituja suunnitelmarakaisuja, tulee tämä ilmoittaa tarjouspyynnössä tai sopia niistä erikseen.

Jotta käyttöehdot sitovat jokaista rakennushankkeen tietoaaineistoa käyttävää tahoja, tulee hankkeen osapuolten sopimukseen tai muutoin velvoittaa, niiden käyttöön jokainen taho, jolla on pääsy aineistoon.

MÄÄRITELMÄT

Hanke on koko rakennuskohteen kaikkien toimeksiantojen muodostama kokonaisuus.

Hankkeen osapuoli(-et) tarkoittaa hankkeen tilaajaa tai toimeksisaajaa tai monikossa hankkeen kaikkia osapuolia yhdessä, joilla on pääsy tietoaaineistoon.

Immateriaalioikeus tarkoittaa rekisteröityä tai rekisteröimättömiä tekijänoikeuksia, patenteja, tavaramerkkejä, tietokantoja, keksintöjä, tietokoneohjelmia, mallioikeuksia, liikesalaisuuksia, know-how:ta ja muita aineettomia oikeuksia sekä niitä koskevia hakemuksia.

Natiivimalli on ohjelmiston alkuperäisformaatissa tallennettu rakennuksen tietomalli.

Rakennuskohte fyysinen kokonaisuus, jota parhaillaan rakennetaan tai joka on rakennettu.

Tietoaaineisto sisältää tietomallin lisäksi esimerkiksi selostuksia, piirustuksia, luetteloita, raportteja, valokuvia, videota, laserkeilausdataa, geoteknistä tietoa, 3D-malleja ja muita tietoja, jotka liittyvät rakennuskohteen suunnitteluun tai rakentamiseen sekä valmiin kohteen ylläpitämiseen, käyttöön ja huoltoon.

Tietomalli on rakennuskohteen sijaintia, geometriaa ja muotoa kolmiulotteisena mallina kuvaava suunnitelma sekä rakennuskohteeseen liittyvät tiedot esitettynä koneluettavassa tietomallimuodossa.

Tilaaaja on tehtävän toimeksiantaja, jolle toimeksisaaja suorittaa suunnittelu-, kartoitus-, mittaus-, rakennus-, urakointi- tai muita vastaavia tehtäviä.

Toimeksianto on sopimuksessa määriteltävä tehtävä, jossa tilaaja antaa toimeksisaajan tehtäväksi suorittaa suunnittelu-, kartoitus-, mittaus-, rakennus-, urakointi- tai muita vastaavia tehtäviä.

Toimeksisaaja on toimeksiantoa koskevassa sopimuksessa määriteltävä toimeksiannon suorittaja.

Yhteinen tietoympäristö on sovittu informaation lähde minkä tahansa projektin tai omaisuuskohteen jokaisen informaatio-koosteen keräämiseksi, hallitsemiseksi ja levittämiseksi hallinnoidun prosessin kautta.

VAATIMUS

KOHTA 1.1

Oikeus tietoaineistoon tulee olla kaikilla hankkeen osapuolilla, jotka ovat sitoutuneet sen käyttöehtoihin. Heillä on myös velvollisuus tuoda toimeksiannossa sovittu tietoaineisto hankkeen muiden osapuolten saataville.

Jokainen hankkeen osapuoli vastaa siitä, että tietoaineistoa ei päädy sellaisille kolmansille osapuolille, joille ei ole oikeutta aineistoon.

Aineiston toimittamisen osalta tehdään täydennys KSE kohtaan 6.2.1:

”Toimittaja (toimeksisaaja) on velvollinen luovuttamaan tietoaineistoa myös ennen tehtävän tulemistä suoritetuksi.”

KOHTA 1.2

Tilaaaja tai tilaajan valtuuttama taho vastaa käyttöoikeushallinnasta ja käyttöoikeuksien myöntämisestä järjestelmään, jossa tietoaineistoa säilytetään.

Käyttöoikeus voidaan myöntää myös hankkeen osapuolen alihankkijalle tai hankkeen ulkopuoliselle taholle, jolle tilaajalla on sopimuksen mukainen oikeus jakaa hankkeen aineistoa.

KOHTA 2.1

Tietoaineiston tuottanut toimeksisaaja myöntää hankkeen osapuolille ei-yksinomaisten, peruuttamattoman oikeuden käyttää, muokata ja edelleen kehittää tietoaineistoa rakennuskohteessa sen elinkaaren loppuun saakka.

Käyttöoikeus on pysyvä, siirrettävissä ja tilaajalla on oikeus luovuttaa rakennuskohteen tietoaineisto kolmannen osapuolen käyttöön rakennuskohteen omistajalle tai toteuttajalle rakennuskohteen rakentamista sekä valmiin kohteen ylläpitoa, käyttöä ja huoltoa varten.

Hankkeen osapuolilla on lisäksi oikeus käyttää aineistoa sisäisessä toiminnassaan sekä käyttää referenssinä markkinointitarkoituksessa siten, ettei toisen hankkeen osapuolen liikesalaisuuksia vaaranneta.

Aineiston käyttämisessä tehdään poikkeus KSE kohtaan 6.2.1, joka muutetaan muotoon:

”Tilaaajalla sekä toimeksisaajalla on oikeus käyttää aineistoa sisäiseen kehitystyöhön sekä käyttää referenssinä markkinointitarkoituksessa. Aineistoa ei saa hyödyntää missään muussa kuin edellä mainitussa tarkoituksessa.

Tietoaineiston käyttöoikeuden luovuttaminen on sallittu sellaiselle kohdassa 1.2 tarkoitettulle hankkeen osapuolen alihankkijalle tai hankkeen ulkopuoliselle taholle, jolle tilaajalla on sopimuksen mukainen oikeus jakaa hankkeen aineistoa.”

OHJEISTUS

1 TIETOAINEISTON JAKAMISTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

1.1 Tietoaineiston jakaminen

Tietoaineiston käytön ja jakamisen käytännöt määritetään projektikohtaisesti sopimuksella.

Rakennuskohteen suunnittelu ja aineiston jakaminen voidaan toteuttaa osittain tai kokonaan yhteistä tietoympäristöä hyödyntäen.

Käytettäessä kolmannen osapuolen tarjoamia palveluja tai työkaluja, tulee varmistaa, ettei aineistoa päädy muiden kuin näiden käyttöehtojen piirissä olevien osapuolten käyttöön

1.2 Käyttöoikeuksien hallinta

Myönnettäessä pääsy yhteiseen tietoympäristöön on varmistettava, että hankkeen osapuoli on sopimuksin tai muutoin sitoutunut käyttöehtoihin.

Mikäli tietoaineisto sisältää tilaajan liikesalaisuuksia, tilaajan on ilmoitettava siitä käyttöoikeuksia jaettaessa. Liikesalaisuuksien käyttöön ja hyödyntämiseen hankkeen ulkopuolisiin tarkoituksiin ei myönnetä oikeuksia näissä käyttöehdoissa.

2 OIKEUDET TIETOAINEISTOON

2.1 Käyttöoikeudet tietoaineistoon

Hankkeen osapuolien käyttöoikeus luovutettuun tietoaineistoon on rajattu suunnitteilla tai rakenteilla olevaan rakennuskohteeseen. Tietoaineiston käyttö muuhun kuin sopimuksen rakennuskohteeseen on kielletty.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tietoaineistoa voidaan siirtää hankkeen osapuolien käyttöoikeuksien puitteissa eri järjestelmiin ja jatkekehittää eri työkaluilla ja palveluilla (esimerkiksi tietomallipohjainen raportointi, - aikataulutus, virtuaalitodellisuuspalvelut) toimeksiannon suorittamiseksi ja lisäpalvelujen tarjoamiseksi rakennuskohteessa.

Hankkeen osapuolella on oikeus tehdä muutoksia ja/tai lisäyksiä tietoaineistoon. Vastuu tietoaineiston lisäyksistä ja muutoksista siirtyy tiedon muuttajalle. Vastuu tietoaineiston oikeellisuudesta ja sen soveltamisesta muuhun kuin toimeksisaajan alkuperäiseen käyttötarkoitukseen on aineistoa hyödyntävällä osapuolella.

Tilaaajalla on aina käyttöoikeus tietomallin natiiviformaattiin hankkeen päättyessä ja sen aikana.

VAATIMUS

KOHTA 2.2

Tietoaaineiston kaikki immateriaalioikeudet kuuluvat yksinomaan osapuolelle, joka on tehnyt kyseisen aineiston.

Immateriaalioikeuksien haltija luovuttaa ainoastaan edellä kohdassa 2.1 mainitun käyttö-, muokkaus-, ja edelleen kehittämisoikeuden Tietoaaineistoon. Kaikki muut oikeudet Tietoaaineistoon jäävät haltijalle.

Tietoaaineiston lähtöaineistona käytetty data kuuluu sille hankkeen osapuolelle, joka on luovuttanut aineiston tai datan hanketta varten.

KOHTA 2.3

Hankkeen osapuoli ei saa havainnoimalla, tutkimalla, purkamalla tai testaamalla pyrkiä selvittämään tietoaaineiston tuottaneen osapuolen liikesalaisuuksia.

Tietoaaineiston luoneella osapuolella on oikeus poistaa liikesalaisuuden alainen tieto kyseisestä aineistosta edellyttäen, että se on edelleen käyttökelpoinen ja sopimuksenmukainen.

KOHTA 3.1

Tietoaaineiston tuottanut toimeksisaaja on vastuussa siitä, että aineisto on luovutushetkellä toimeksiantoa koskevassa sopimuksessa sovitun mukainen.

Tietoaaineiston tuottanut toimeksisaaja ei millään tavoin vastaa aineiston virheettömyydestä, oikeellisuudesta tai sen soveltumisesta muuhun käyttötarkoitukseen kuin mihin toimeksisaaja on toimeksiantoa koskevassa sopimuksessa sitoutunut. Mikäli hankkeen osapuoli käyttää, muokkaa tai kehittää toisen hankkeen osapuolen jakamaa tietoaaineistoa, vastaa sitä käyttänyt hankkeen osapuoli tekemistään muutoksista tai lisäyksistä sekä niiden mahdollisesti aiheuttamista vahingoista.

Toimeksisaajalla ei ole velvollisuutta päivittää aineistoa myöhemmin eri muotoon tai formaattiin.

KOHTA 3.2

Jokainen hankkeen osapuoli on vastuussa näiden käyttöehtojen rikkomisesta johtuvasta hankkeen toiselle osapuolelle aiheutuneesta vahingosta.

OHJEISTUS

2.2 Immateriaalioikeudet

Tietoaaineisto voi sisältää eri osapuolten tuottamia aineistoja ja immateriaalioikeuksia. Hankkeen osapuolet omistavat yksin sellaiset immateriaalioikeudet sekä tiedot, jotka ovat syntyneet tai ovat olleet osapuolen hallussa ennen Toimeksiantoa koskevan sopimuksen solmimista.

Immateriaalioikeudet tietoaaineistoon kuuluvat tietoaaineiston tehneelle osapuolelle myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Jos toimitaan sellaisessa yhteenliittymässä, jossa syntyy Tekijänoikeuslain 6 § mukainen yhteisteos, tulisi tekijänoikeuksien jakautumisesta tekijöiden välillä sopia sopimuksessa.

2.3 Liikesalaisuuksia sisältävät aineistot

Ensisijaisesti tietoaaineiston mukana luovutetaan vain kaikki toimeksiannon toteutukseen tarvittava tietosisältö. Mitään toimeksiannon ulkopuolisia immateriaalioikeuksia tai ominaisuuksia, kuten toimeksisaajan itse kehittämiä työkaluja, algoritmeja tai muita älykkyyttä sisältäviä ominaisuuksia, ei tarvitse luovuttaa.

3 OSAPUOLTEN VASTUUT

3.1 Vastuu tietoaaineiston oikeellisuudesta

Rakennuskohteen tietoaaineisto koostuu useiden eri toimeksisaajien ja mahdollisesti myös toimiseksiantajan tuottamista tuottamista aineistoista. Toimeksiantoa koskevassa sopimuksessa määritellään toimeksiannon sisältö, mukaan lukien tietoaaineiston sisältö ja vaatimukset.

Toimeksisaajat voivat vastata vain tuottamastaan aineistosta, mutta heillä ja tilaajalla on myötävaikutusvelvollisuus rakentamishankkeen laadukkaalle toteutukselle ja ylläpidolle.

3.2 Vastuu käyttöehtojen rikkomisesta

Osapuolet voivat sopia vastuista ja mahdollisista korvausvelvollisuuksista erikseen myös toimeksiantoa koskevissa sopimuksissa.